



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

50. An Episcopus possit ordinare aliquem ratione beneficij si illud sit tenue? Et quid sit tenui beneficio ageretur patrimonium, itaque vt constatum ex vtroque sufficiat ad sustentationem. Et notatur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

quò natus est, vel censetur natus. Idem dicendum de Ordinibus sacris, quos cum dispensatione possit suscipere.

RESOL. XLVIII.

An Episcopus, ut possit ordinare aliquem ratione beneficii, illud debeat esse perpetuum?
Et asseritur, non posse quem ordinari in Commendam, si Commenda est perpetua: nam Commenda perpetua est beneficium. Ex part. 8. tract. 2. Resol. 19.

§. 1. Respondeo affirmatiuè cum Acugna de Sacrament. Ordin. quest. 3. sect. 6. & aliis; nisi ordinandus aliunde habeat titulum. Vnde Acugna in Decretum Gratiani part. 1. distinct. 71. num. 8. sic ait: Quæro an tale beneficium debeat esse perpetuum, & non sufficiat esse manuale, & amouibile? Respondeo negatiuè, cum Franc. Domin. citatis Rebuff. in præxi, tit. de Clericis, & à quibus, num. 21. Garcia num. 3. Intellige si ordinandus aliunde habeat titulum, non beneficium manuale, & amouibile ad nutum, non potest præstare titulum, ad quem quis ordinetur.

2. Sed non deseram hic apponere verba Aluaris Valasci tom. 1. alleg. 5. num. 26. sic asserentis: Notandum est, quod sufficit ordinari ab eo Episcopo, in quo ordinandus habet beneficium, siue respectu ipsius ordinem susceperit, siue non, ut notat gloss. verb. Ecclesiasticum, in d. cap. cum nullus, ea ratione, quia textus generaliter loquitur, & non distinguit. Et ideo nec nos distinguere debemus, non distinguemus, ff. de arbit. cap. consilium 2. §. 5. & sequuntur in d. cap. cum nullus, Lapus, Ioan. Andr. Dominic. num. 8. & Francus 1. 3. vers. singl. verb. Ecclesiasticum, amplian-tes siue beneficium sit perpetuum, siue ad tempus, & ad nutum remouibile, cum interim habeat titulum, secus si in Commendam, quia Commenda non est titulus, cap. nemo deinceps, de elect. Ita ille. Hinc Capellania, quando est perpetua, & in titulum collata, sufficit ut Episcopus possit ad ordines promouere, ut tradit Riccius part. 1. de iur. 189. num. 9. ubi citat Saldedum, Nauarrum, Azorium, Zerolam, & Felicianum, quibus adde Sanchez in opus. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 23. num. 8.

3. Nota tamen, quod Garcia de benefic. tom. 1. part. 2. cap. 4. num. 7. & Marchinus de sacrament. Ordinis, tractat. 1. part. 5. cap. 8. num. 9. asserunt, non posse quem ordinari ratione Capellaniz, etiam perpetuæ. Concedunt tamen Garcia num. 10. & Marchinus num. 12. posse quem ordinari in Commendam, si Commenda sit perpetua: nam Commenda perpetua est beneficium.

RESOL. XLIX.

An quis possit ordinari ab Episcopo, in cuius Diocesi est beneficium, licet sit tenne?

Et notatur ratione beneficii tenuis posse aliquem ordinari ab Episcopo, ubi est beneficium, etiamsi illud beneficium non requirat residentiam, nec in illo resideat, nec in illius Diocesi, & sic non eximitur à iurisdictione primi Episcopi.

Et aduertitur ex Sacra Cardinalium declaratione beneficium duorum ducatorum esse sufficiens ad gaudendum priuilegio fori. Ex part. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 51.

Tom. 11.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Prosper de Augustino, Vgolinus, Piafecius, quos citat, & sequitur Squillante de obligat. cler. ca. 4. dub. 18. num. 138. quibus adde Riccium in decis. Archiep. part. 3. decis. 77. Et ratio est, quia Concilium Tridentinum sess. 21. de reformat. c. 2. postulat, ut beneficium sit sufficiens, ut possit quis sacris Ordinibus insigniri.

2. Sed ego proflus puto in tali casu, posse Episcopum sacros Ordines conferre, & ita hanc sententiam docet Garcia de benefic. tom. 1. part. 2. cap. 4. num. 8. Henriquez lib. 10. cap. 22. §. 1. iuncta glossa lit. C. & cap. 17. in glossa lit. Q. & nouissimè Barbofa de iure Pontificio lib. 1. cap. 33. num. 38. Ratio est, quia cap. cum nullus, de temp. ordin. simpliciter loquitur de habentibus beneficium, nec explicat illius valorem, & quantitatem; & ideo, quod est valde notandum, sacra Cardinalium Congregatio, teste eodem Barbofa ubi supra, cap. 39. num. 17. censuit in vna, Lanuensis die 18. Martij 1628. promotum ad Ordines cum collatione vnus beneficii redditus duorum feutorum annuorum, qui incedens in habitu laicali cum armis, dum caperetur à bitruariis vnus ex illis occidit, & ad carceres laicales adductus fuit, gaudere priuilegio fori. Ita sacra Congregatio: vnde ex his non potest adduci in materia de qua loquimur, opinio Soti de instit. lib. 10. quest. 5. art. 3. asserentis beneficium tenuissimum esse, quod non attingit ducatos octo, vel secundum Campanili, quod non attingit quatuor ducatos in anno, non, inquam, obstant hæ Doctorum opiniones: nam, ut visum est, sacra Cardinalium Congregatio censuit beneficium duorum ducatorum esse sufficiens ad gaudendum priuilegio fori: ergo etiam ad sumendos Ordines; ex quibus oritur priuilegium fori. Sanchez in opuscul. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 22. num. 7. dixit, sufficere beneficium quantumuis tenuè, ut quis possit ordinari ab Episcopo ubi est beneficium. Restat modò respondere ad argumentum Concilij Tridentini adductum pro negatiua sententia. Dico igitur, quod Concilium ibi determinat, quod quis non possit ordinari ad titulum beneficii tenuis, non autem asserit, quod si ordinandus beneficio patrimonium sufficiens ad victum adiungat, non posse ordinari ab Episcopo. Igitur aliud est quærere, num beneficium sufficiat pro titulo, aliud si sufficiat ut tanquam subditus ratione beneficii possit promoueri ad Ordines.

3. Notandum est etiam hic obiter ratione beneficii tenuis, posse aliquem ordinari ab Episcopo ubi est beneficium, etiamsi illud beneficium non requirat residentiam, nec in illo resideat, nec in illius Diocesi, & sic non eximitur à iurisdictione primi Episcopi. Ita Garcia, & Barbofa loc. cit. quos in casu contingenti, videlicet quando quis ordinari potest ratione beneficii, omnino videndos esse existimò.

RESOL. L.

An Episcopus possit ordinare aliquem ratione beneficii si illud sit tenne?

Et quid si tenui beneficio adiungatur patrimonium, itaque ut constatum ex utroque sufficiat ad sustentationem.

Et notatur Sacram Congregationem respondisse promotum ab alieno Episcopo ex causa beneficii tenuissimi male promotum fuisse, ipsumque promotum suspensum esse ab executione Ordinum, atque collatorem à collatione per annum.

Et ex eadem declaratione, & Congregatione asseritur gaudere priuilegio fori quemdam Clericum ordinatum

Bb 2 cum

Sup. hoc in Ref. seq. & in 1. post seq. §. vlt. & infra in ref. 55 §. vlt.

Sup. hoc in Ref. 1. not. præterita, & in Ref. 2. in eodem §.

Sup. hoc in Ref. 1. not. prima huius Ref. §. Et vt. & in Ref. 3. §. vlt. post medium, à vlt. Quare, Sup. hac residentia inf. in Ref. 51. & 52.

cum beneficio duorum scutorum. Ex part. 8. tractat. 2. Ref. 20.

§. 1. Negatiue respondet Molfesius in summa, 10. 1. 11. 2. cap. 2. 2. 7. sic asserens: Ratione beneficij dicitur etiam subditus, si nempe in illa Diocesi habeat Ecclesiasticum beneficium, sufficiens ad victum honeste, vt possit sacris Ordinibus insigniri; secus vero si esset beneficium tenue, vt notant communiter Doctores in cap. 1. & cap. nullus de temp. ordin. in 6. Quaranta in compend. Bullar. in verb. Ordo. Vgolinus & alij, quos probat idem Riccius ubi supra, in decis. 299. cum seque siue sit propriè beneficium, siue sit prestimonium, quia hoc habetur loco beneficij. Ita Molfesius, cui etiam adde Piascium in practi. part. 1. cap. 1. art. 2. num. 3.

2. Sed contrarium tenendum est, quia in cap. nullus de temp. ordin. in 6. & alia huiusmodi non explicant valorem, & qualitatem, sed simpliciter, ac generaliter loquuntur; tum quia multi Canones de beneficio verba facientes, locum habent in beneficio etiam tenui, puta text. Concil. Trident. in cap. 6. sess. 23. de reformat. concedens tonsurato, vel possidenti beneficium gaudere priuilegio Clericali in ciuitate dum, sed in capitali etiam causa, qui intelligitur, si quodcumque quamuis exiguum possideat beneficium. Et ita docet, me citato; Auerfa de Sacrament. Ordin. question. 3. sect. 6. vbi ita ait. Potest fieri, vt habens originem in vna ciuitate, accipiat beneficium in alia; & tunc per hoc pariter subicitur illi Episcopo, in cuius Diocesi obtinet beneficium, vt possit ab eo ordinari. Addunt tamen aliqui, ad hoc non sufficere quodcumque tenue beneficium, sed requiri ita commodum quo possit Clericus sustentari: eo quod tale beneficium postulatur à Concilio Tridentino sess. 21. cap. 2. de reformat. Sed meritò alij plures censent, ad hunc effectum, de quo nunc loquimur, sufficere quodcumque beneficium. Ita defendunt Henriquez lib. 10. cap. 22. §. 1. littera C. & cap. 17. littera Q. Garcia de benef. part. 2. cap. 4. n. 8. Barbosa lib. 1. de iure Pontificio, cap. 33. num. 38. Diana part. 4. tractat. 4. resol. 51. & vt plurimum alij. Qui etiam afferunt aliquam declarationem sacre Congregationis, qua censuit gaudere priuilegio fori quemdam Clericum ordinatum cum beneficio non excedente redditum duorum scutorum. Et quia sequitur ex eodem decreto Bonifacij, in quo non requiritur vllam beneficij quantitatem. Nec quidquam obstat aliud decretum Concilij: quod sane non loquitur quoad hunc subiectionis effectum, sed quoad alium effectum congruæ sustentationis eius, qui vult ad maiores Ordines promoueri, de quo dicemus postea. Nunc vero vt promouetur quis ab aliquo Episcopo ad minores Ordines, vel etiam ad maiores, si de reliquo habeat sufficiens patrimonium, sufficit subiectio ad illum Episcopum per qualecumque licet tenue beneficium. Hucusque Auerfa. Recognosce me ipsum loco cit.

3. Et vt vetum fatear, vbi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus. At textus in d. cap. cum nullus, non explicat valorem, & qualitatem beneficij, sed simpliciter dicit, quem posse ordinari ratione beneficij ab Episcopo, in cuius Diocesi consistit beneficium. Quare, si tenui beneficio adiungeretur patrimonium, ita vt constatum ex vitroque sufficeret ad sustentationem, sicut prerequisite Tridentinum sess. 21. de reformat. cap. 2. tunc posset ab Episcopo beneficij ordinari. Et hoc modo conciliantur opiniones contrariæ.

4. Nota tamen, quodd post hæc scripta inueni apud Squillantem de priuileg. Cler. cap. 4. num. 239.

Sup. conten- to in hoc & duobus sequentibus §. in Ref. præterita, & in Ref. seq. §. vlt. & infr. in Ref. 55. §. vlt.

Sup. hoc in Ref. 1. not. præterita §. 2. ad mediũ, & in Ref. 2. in eodem §. & infra in hoc ipso §. huius Ref. vers. Qui etiam.

Quæ hic est Ref. anteceden- dens, & in aliis eius primæ, & secundæ an- nos,

Sup. hoc in Ref. 1. not. primæ huius Ref. §. 2. in fine, & in Ref. 3. §. vlt. ost. mediũ vers. Quap-

sacram Congregationem respondisse Cardinali de Aquauia Archiepiscopo Neapolitano, promotum ab alieno Episcopo ex causa beneficij tenuissimi, nullè promotum fuisse, ipsimque promotum suspensum ab executione, atque collatorem à collatione theticè constare.

RESOL. II

An, vt Episcopus possit ordinare aliquem ratione beneficij existentis in sua Diocesi, sufficit, vt beneficium sit simplex? Ex part. 6. tractat. 8. & Misc. Ref. 24.

§. 1. Negatiue sententiam tenet nouissimè Stephanus Bauny in Theol. Moral. tract. 11. quest. 3. vbi sic ait. Episcopus beneficij in eadem Diocesi, qui in loco præsidet vbi beneficium est, non requirit residentiam; nam eius occasione ibi firmus est sedem perpetuam, cum sit officio satisfactus vclit, ac suæ conscientie, inde non sit recessurus nisi ad tempus. Dixi si residentiam exigit, nam dispensatio hanc possessori suo facultatem non tribuit, vt ab Episcopo in cuius sunt Diocesi sacro ordine iurisdictioni possit, aut tonsura. Ita ille; & ante illum Lessius lib. 2. cap. 4. dnt. 19. n. 92.

2. Sed contrariam sententiam nitentur Episcopi in praxim deducere, quam præter alios videtur Ioannes Præpositus in 3. part. D. Thom. cap. 2. de Sacram. Ordin. dnt. 14. 13. vbi ait. Episcopus beneficij est is, in cuius Diocesi aliquis habet beneficium etiam tenue, vt Henriquez lib. 10. cap. 22. n. 1. quia hic non agitur de titulo sufficienti, sed de causa, propter quam aliquis sufficienter censetur subiecti alicui, vt ab eo possit ordines recipere, quæ inter ceteras est beneficium situm in alicuius Diocesi, vt patet ex cap. cum nullus citato, beneficium autem quantumuis tenue est verè beneficium.

3. Aliqui volunt, vt beneficium requiratur residentiam, in qua non sit dispensatum cum beneficiario, quia alias ratione beneficij non constituitur domicilium; sed probabilius videtur sufficere beneficium non requirens residentiam, quia canon absolute loquitur.

4. Confirmatur. Pontifex non solum vult ratione domicilij, aliquid subiecti Episcopo, vt possit ab eo ordinari, sed etiam alius de causis; ergo ille sufficit quantumvis aliquis propter eas non sortitur domicilium. Hæc Præpositus; ex quibus sequitur ordinandum ex certa Diocesi habentem domicilium in aliam, & in alia beneficium posse pro arbitrio Ordinari à quolibet Episcoporum ditorum locorum, quod proportione dicendum est de habente plura domicilia, vel beneficia in variis Episcopatibus suis.

5. Notandum est hic obiter quod Bonacino de Sacram. Ordin. diff. 8. quest. 2. vbi a. 2. dnt. 14. n. 1. dnt. tenet sufficere beneficium non residentiale, vt supra firmavimus, limitat tamen, modo sit sufficiens ad victum, sed hanc limitationem ego improbandam esse arbitror. 4. resol. 51. vbi ex sacra Congregatione firmam sufficere beneficium scutorum duorum.

RESOL. III

An, vt Episcopus possit ordinare ratione beneficij, sufficit, vt sit simplex?

Et an, si beneficium non requirat residentiam, nec in illo Beneficiarius resideat, nec in illius Diocesi possit illum Episcopus ordinare. Ex part. 8. tractat. 1. Ref. 21.

§. 1. Negat

ANTO
Opera
Tom. 1. & 2.
E III